26/06/2019

“Πώς υπό τα είδη του άρτου και του οίνου είναι το σώμα και το αίμα του Χριστού;”

/ Γνώμες

Μυστήριο μυστηρίων! Πώς υπό τα είδη του άρτου και του οίνου είναι το σώμα και το αίμα του Χριστού; Πώς γίνεται η υπερφυσική μεταβολή;

Πώς είναι παρών αοράτως ο Χριστός και αυτός προσφέρει τη θυσία της θείας Ευχαριστίας;

Όλα αυτά, παρά τις προσπάθειές μας να τα καταλάβουμε, παραμένουν απρόσιτα και ανεξήγητα. Μυστήρια!

Υπάρχουν όμως και άλλα αξιοπρόσεκτα στοιχεία της σχετικής διδασκαλίας της Εκκλησίας μας, που φανερώνουν ότι ενώπιόν μας έχουμε μυστήριο τρισμέγιστο και φοβερό.

Προσερχόμαστε να κοινωνήσουνε τα άχραντα μυστήρια μυριάδες πιστοί διαμέσου των αιώνων, στα πολυπληθή θυσιαστήρια των ιερών ναών μας που βρίσκονταν επάνω σ’ όλο το πρόσωπο της γης. Και ο καθένας μας παίρνει με βαθιά ευλάβεια στο στόμα του ένα μόνο μαργαρίτη, όπως τον ονομάζουμε, ένα μικρό τεμάχιο του καθαγιασμένου άρτου, και μια μικρή ποσότητα, μια μόνο ίσως σταγόνα του καθαγιασμένου οίνου.

Μεταλαμβάνουμε δηλαδή ένα ελάχιστο τμήμα των καθαγιασμένων ειδών. Και πιστεύουμε ότι, μεταλαμβάνοντας αυτό το ελάχιστο τμήμα, κοινωνούμε ολόκληρο τον Χριστό. Διότι τέμνεται και διαιρείται το σώμα και το αίμα του Κυρίου, αλλά η τομή και η διαίρεση γίνεται μόνο στα είδη του άρτου και του οίνου υπό τα οποία έχουμε το άχραντο σώμα και το τίμιο αίμα.

Το σώμα όμως και το αίμα του Κυρίου «καθ’ ευατά» παραμένουν «άτμητα πάντη και αδιαίρετα», και ως εκ τούτου σε κάθε μέρος και τμήμα των καθαγιασμένων ειδών δεν είναι μέρος του σώματος και του αίματος του Κυρίου, αλλά όλος ο δεσπότης Χριστός.

Τι σημαίνουν αυτά; Ότι και εγώ και εσύ και ο άλλος και ο άλλος, και όλοι, όλοι οι χριστιανοί, από τα πρώτα χρόνια της ζωής της Εκκλησίας μας μέχρι σήμερα και μέχρι το τέλος των αιώνων, ολόκληρο τον Χριστό κοινωνούμε. Και αυτό γίνεται χωρίς ο Χριστός να χωρίζεται σε πολλούς, αλλά παραμένοντας πάντοτε ένας!

Δεν είναι θαύμα αυτό; Δεν είναι μέγα μυστήριο; Πώς είναι δυνατόν, ρωτά ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης, το ένα εκείνο σώμα, σ’ όλη την οικουμένη να χωρίζεται πάντοτε για τόσες μυριάδες των πιστών που το κοινωνούν, και το κάθε μικρό τεμάχιό του να ανήκει ολόκληρο στον καθένα και συγχρόνως να μένει το ίδιο ολόκληρο; «Όλον εν εκάστω δια του μέρους γενέσθαι και αυτό μένειν εφ’ εαυτού όλον»;

Κατατεμαχίζεται για τον καθένα, διδάσκει και ο άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας, και αγιάζει την ψυχή και το σώμα καθενός ο Χριστός «δια της ιδίας σαρκός», με το άχραντο σώμα Του, και, χωρίς να χωρίζεται, υπάρχει ολόκληρος σ’ όλους, ενώ είναι ένας παντού, «ολοκλήρως και αμερίστως εν όλοις εστίν εις υπάρχων πανταχή»!

Γι’ αυτό και ο λειτουργός κατά την ώρα της θείας Λειτουργίας, κατά την οποία επάνω στο άγιο Δισκάριο τεμαχίζει τον «αμνό», το τμήμα δηλαδή του προσφόρου που έχει επάνω του τα γράμματα ΙΣ-ΧΣ ΝΙ-ΚΑ, και το οποίο έχει ήδη καθαγιασθεί και μεταβληθεί στο σώμα του Χριστού, λέξει τα εξής λόγια: «Μελίζεται καὶ διαμερίζεται ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μελιζόμενος καὶ μὴδιαιρούμενος, ὁ πάντοτε

ἐσθιόμενος καὶ μηδέποτε δαπανώμενος, ἀλλὰ τοὺς μετέχοντας ἁγιάζων».
Δηλαδή, τεμαχίζεται και διαχωρίζεται ο αμνός του Θεού, αυτός που, ενώ τεμαχίζεται, δεν διαιρείται, αυτός που πάντοτε τον τρώγουμε, όμως ποτέ δεν δαπανάται, δεν τελειώνει, αλλά αγιάζει αυτούς που τον μεταλαμβάνουν.

Έγιναν κάποιες προσπάθειες από μερικούς να εξηγήσουν με παραδείγματα την ταυτόχρονη παρουσία ολόκληρου του Χριστού σε κάθε τεμάχιο του θείου σώματος.

Είπαν λοιπόν ότι, όταν ένας καθρέπτης σπάσει σε πολλά κομμάτια, στο κάθε κομμάτι του μπορεί να απεικονίζεται η μορφή ενός ανθρώπου, η ίδια που απεικονιζόταν στον καθρέπτη πριν αυτός σπάσει. Στα πολλά θραύσματα πολλαπλασιάζεται η ίδια μορφή, χωρίς να αλλοιώνεται.

Μια σφραγίδα μπορεί να αφήνει τα ίδια αποτυπώματα σε διάφορα έγγραφα, χωρίς η ίδια να ελαττώνεται ή να υφίσταται κάποια αλλαγή, έστω και αν τα έγγραφα είναι πολλά.

Τη φωνή κάποιου που μιλά μπορούν να την ακούν με τον ίδιο τρόπο πολλοί ακροατές, χωρίς η φωνή του να διαιρείται στον καθένα, αλλά παραμένοντας ολόκληρη, όσο και αν είναι το πλήθος αυτών που την ακούν.

Στα παραδείγματα όμως αυτά δεν γίνεται κάτι παρόμοιο μ’ αυτό που έχουμε στο μυστήριο της θείας Ευχαριστίας. Στα θραύσματα του καθρέπτη έχουμε πολλές φορές την εικόνα αυτού που καθρεπτίζεται, όχι όμως ουσιαστικά και πραγματικά το ίδιο το πρόσωπό του. Σε πολλά έγγραφα μπορούν να υπάρχουν τα αποτυπώματα μιας σφραγίδας, έχουμε δηλαδή αυτό που ενεργεί επάνω τους η σφραγίδα, αλλά όχι την ίδια τη σφραγίδα. Και όταν όλοι ακούμε την ίδια φωνή κάποιου που μας μιλά, τη φωνή του δεχόμαστε ο καθένας, την ενέργεια που εκπέμπει ο ομιλητής και όχι τον ίδιο τον ομιλητή.

Στο μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, όμως, δεν έχουμε απλώς την ενέργεια και τη χάρη του Κυρίου, αλλά τον ίδιο τον Κύριο «πραγματικώς και ουσιωδώς παρόντα». Και όσοι συμμετέχουμε στο μυστήριο αυτό, όλοι τον ίδιο τον Χριστό κοινωνούμε, όλοι ολόκληρο τον Χριστό, χωρίς αυτός να διαιρείται και χωρίς να δαπανάται. Και αυτό είναι ένα μοναδικό θαύμα, είναι τρισμέγιστο μυστήριο, και τίποτε παρόμοιο ή ανάλογό του δεν μπορούμε ποτέ και πουθενά να συναντήσουμε.

Παρά τα παραδείγματα λοιπόν που κατά καιρούς προτείνονται, με τα οποία προσπαθεί ο άνθρωπος να προσεγγίσει σ’ ένα βαθμό το μυστήριο, το συμπέρασμα, όπως το διατυπώνει ο αείμνηστος καθηγητής Παναγιώτης Τρεμπέλας, είναι ότι «το μυστήριον παραμένει πάντοτε μυστήριον πιστευτέον μάλλον και μετ’ ευλαβείας προσκυνούμενον παρα ερευνώμενον και υπό της ευολίσθου και ασθενούς

του ανθρώπου διανοίας πολυπραγμονούμενον».

Απόσπασμα από το βιβλίο “Το μυστήριο της κοινωνίας του Θεού”
Του Αρχιμ. Αστέριου Σ. Χατζηνικολάου